

Status

B-Geheim met termijn

Datum vergadering Gedeputeerde Staten

29 januari 2019

Eindtermijn

30 januari 2019

Onderwerp

Bestuursovereenkomst Getij Grevelingen (BOKII)

Advies:

1. Aan te gaan de Bestuursovereenkomst Getij Grevelingen (BOKII) met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, het ministerie van Landbouw, Natuur- en Voedselkwaliteit, het ministerie van Economische Zaken en Klimaat, Gedeputeerde Staten van Zeeland, de burgemeester en wethouders van de gemeente Goeree-Overflakkee, de burgemeester en wethouders van de gemeente Schouwen-Duiveland en Staatsbosbeheer waarin is verwoord de ambities voor het herstel van het ecosysteem van het Grevelingenmeer middels een doorlaat in de Brouwersdam;
2. Vast te stellen de brief aan Provinciale Staten van Zuid-Holland waarin de voortgang van het getijherstel op de Grevelingen wordt toegelicht en waarin het besluit om de bestuursovereenkomst getij Grevelingen (BOK II) aan te gaan, is vermeld;
3. Vast te stellen de publiekssamenvatting bij dit besluit waarin is beschreven dat Gedeputeerde Staten met het aangaan van de bestuursovereenkomst getij Grevelingen een belangrijke stap zetten op weg naar de planuitwerking voor de doorlaat in de Brouwersdam. De provincie Zuid-Holland wil samen de publieke partners door middel van gedeeltelijke terugkeer van het getijde op de Grevelingen de waterkwaliteit verbeteren en de mogelijkheden onderzoeken voor het opwekken van getijde-energie.
4. Te bepalen dat geheimhouding wordt opgelegd op grond van artikel 55 van de Provinciewet, juncto artikel 11 lid 1 en artikel 10 lid 2 onder g van de Wet openbaarheid van bestuur op de bijlage "Achtergrondinformatie over de voortgang van het programma getij Grevelingen ten behoeve van de interne beraadslaging over de bestuursovereenkomst getij Grevelingen BOKII" behorende bij het besluit onder 1 en deze op te heffen op het moment dat de doorlaat is gerealiseerd.

Aangezien de Commissaris van de Koning, na rechtsgeldige besluitvorming door GS, bevoegd is de juridische binding aan te gaan, is het advies aan hem een machtiging af te geven aan de heer R.A. Janssen, gedeputeerde water van de Provincie Zuid-Holland, om de Bestuursovereenkomst Getij Grevelingen (BOKII) met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, het ministerie Economische Zaken en Klimaat, de provincie Zeeland, gemeente Goeree-Overflakkee, gemeente Schouwen-Duiveland, en Staatsbosbeheer namens de Provincie Zuid-Holland te ondertekenen.

Besluit GS:

Vastgesteld met een machtiging voor de portefeuillehouder om afhankelijk van de uitkomst van het overleg met het ministerie over de bijdrage in artikel 4, onder a te bepalen of dit voorstel met een wijziging wordt vastgesteld (dan wordt de genoemde bijdrage verwijderd) of dat dit voorstel wordt aangehouden tot een volgende GS-vergadering.

Bijlagen:

- GS-brief aan PS over Bestuursovereenkomst getij Grevelingen
- Bestuursovereenkomst getij Grevelingen (BOKII)
- Machtigingsformulier CdK gedeputeerde Janssen voor ondertekening bestuursovereenkomst getij Grevelingen
- Geheime bijlage "Achtergrondinformatie over de voortgang van het programma getij Grevelingen ten behoeve van de interne beraadslaging over de bestuursovereenkomst getij Grevelingen BOKII"

1 Toelichting voor het College

Inleiding

In de Grevelingen gaat de waterkwaliteit steeds verder achteruit door afname van het zuurstofgehalte onder water. De oorzaak hiervan ligt in de afsluiting van de Grevelingen door de Brouwersdam in 1972, waardoor er slechts een beperkte uitwisseling met de zee is, via de Brouwersspuisluis. Dat zorgt voor 'dode bodems' waar alleen bacteriën gedijen. Zonder bodemleven ontbreekt een belangrijke schakel in de voedselketen en dat maakt het hele ecosysteem kwetsbaar. De herintroductie van het getij middels een nieuwe doorlaat in de Brouwersdam verbetert de waterkwaliteit en herstelt leefgebieden voor doelsoorten en is als meest doelmatig uit de Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte en Transport (MIRT)-verkenning Grevelingen (2012) gekomen en als voorkeursalternatief in de ontwerp-rijksstructuurvisie Grevelingen en Volkerak-Zoommeer (2014) gepubliceerd.

Historie "Ontwerp-Rijksstructuurvisie Grevelingen en Volkerak-Zoommeer en BOK I"

Op 10 oktober 2014 stelt het kabinet de *Ontwerp-Rijksstructuurvisie Grevelingen en Volkerak-Zoommeer* vast. Voor de Grevelingen wordt het volgende ontwikkelperspectief geschetst:

"Verbeteren van de waterkwaliteit van de Grevelingen door het terugbrengen van beperkt getij via een doorlaat in de Brouwersdam die de Grevelingen verbindt met de Noordzee. Uitgangspunt is een getijslag van maximaal 50 cm bij een gemiddeld waterpeil van NAP -0,20 meter. [...] Er hoeft bij het beheer niet langer rekening te worden gehouden met de mogelijkheid van een aanvullende waterberging op de Grevelingen."

Eind 2014 en begin 2015 wordt in het programma gebiedsontwikkeling gewerkt aan twee bestuursovereenkomsten om afspraken vast te leggen; een bestuursovereenkomst zoetwater en een bestuursovereenkomst ontwikkeling Grevelingen Volkerak-Zoommeer. Op 9 maart 2015 werd de *Bestuursovereenkomst ontwikkeling Grevelingen/Volkerak-Zoommeer* getekend door de ministeries van Infrastructuur en Milieu en Economische Zaken, de provincies Zuid-Holland, Noord-Brabant en Zeeland, en de waterschappen Scheldestromen, Brabantse Delta en Hollandse Delta. In de overeenkomst zijn afspraken gemaakt om de waterkwaliteit van Grevelingen en Volkerak-Zoommeer duurzaam te verbeteren.

Vervolg kwartiermakersfase

Op 8 maart 2018 besloot het kabinet om geld vrij te maken ter dekking van de benodigde middelen voor het doorlaatmiddel. De rijksmiddelen komen uit de aanpak grote wateren, op basis van het door Rijkswaterstaat opgestelde *Ontwikkelperspectief Grote Wateren*: *"Het kabinet zal daarom €75 mln. inzetten voor een doorlaatmiddel in de Brouwersdam om het water in de Grevelingen te kunnen verversen"*. Hiermee is de financiering voor de civiele basis van een doorlaatmiddel in de Brouwersdam rond.

Sinds dat moment wordt door het netwerk een MIRT besluit voorbereid ter afronding van de verkenningsfase. Doel is om nog voor de verkiezingen van de Provinciale Staten te komen tot een nieuwe bestuursovereenkomst, de BOKII, waarmee partijen zich committeren aan de inzet van de toegezegde middelen én aan de gezamenlijk geformuleerde ambities voor de wijze van verdere aanpak in de planuitwerkingsfase. Dat laatste wordt met het later dit jaar te nemen MIRT besluit door het Rijk formeel bekrachtigd.

Netwerk georiënteerde aanpak en opgavegericht werken

De realisatie van het programma Getij Grevelingen vergt een intensieve samenwerking tussen de betrokken partijen. Immers door samen te werken met alle betrokken overheden vergroten we ons maatschappelijk rendement. Een integrale aanpak van het hoofdproject: het doorlaatsysteem, is hierbij van belang om een optimaal resultaat te bereiken. Een integrale aanbesteding is daarvoor een kritische succesfactor. Dit betekent samen met de markt de doelstellingen (rondom waterkwaliteit, peilbeheer en duurzame energie) te behalen. Het is vruchtbaar en plezierig om met het hele netwerk te werken aan deze ambitie. De provincie Zuid-Holland neemt het voortouw voor omgevingsmanagement & communicatie, vanwege de ruime ervaring met programmatisch werken in gebieden. Dat biedt kansen voor verbinding met lopende initiatieven op het gebied van recreatie en toerisme, maar ook met agrarische activiteiten via bijvoorbeeld de aanpak van Groene Cirkels. Uiteraard samen met een heel team vanuit de regio en het Rijk. De provincie Zuid-Holland is enthousiast over deze opgavegerichte en netwerkgestuurde aanpak.

Duurzame energie

Via de portefeuille energietransitie werkt het college van GS met dezelfde partners al sinds 2012 aan de mogelijkheden om in de nieuwe doorlaat elektrische energie te winnen uit het in- en uitstromende water middels een zogenaamde getijdencentrale. Deze ambitie vraagt om een integrale aanpak van het ontwerp met de markt. In de BOKII is vastgelegd dat de meerinvestering voor een getijdencentrale door de markt gefinancierd moet worden.

De markt is op twee momenten over dit vraagstuk geconsulteerd. In 2016 en in 2018/2019. De resultaten van de laatste marktconsultatie zijn nog niet beschikbaar. De recente marktconsultatie dient primair om te toetsen of de interesse van de markt in deze ontwikkeling nog evenzeer aanwezig is als eerder. De bevindingen zullen naar verwachting op 18 februari 2019 in de stuurgroep getijdencentrale worden vastgesteld door de ministeries van Infrastructuur & Waterstaat, Landbouw, Natuur & Voedselveiligheid en Economische Zaken & Klimaat en Rijkswaterstaat, de gemeenten Schouwen-Duiveland en Goeree-Overflakkee en de provincie Zeeland onder voorzitterschap van de provincie Zuid-Holland.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag exclusief BTW	: € 15.000.000,-
Programma	: Programma 1 - Groen Waterrijk en Schoon
Financiële risico's	: Er zijn geen financiële risico's.

De partijen spannen zich in om het project te realiseren binnen het taakstellend budget van maximaal € 139,5 miljoen. Dit bedrag is inclusief een risicoreserve van € 20 mln. De provincie Zuid-Holland stelt € 10 miljoen beschikbaar (PS hebben deze bijdrage in 2015 beschikbaar gesteld). Indien het niet haalbaar blijkt om het project te realiseren binnen het genoemde budget is een aanvullende bijdrage nodig. De provincie Zuid-Holland heeft hier reeds maximaal € 5 miljoen voor gereserveerd (opgenomen in het investeringsprogramma Zuidwestelijke Delta 2017-2019).

Juridisch kader

De bestuursovereenkomst getij Grevelingen omvat een inspanningsverplichting. Partijen

verbinden zich aan de doelen en de activiteiten die gezamenlijk zijn overeengekomen. De bestuursovereenkomst treedt in werking op de dag na de dag dat alle partijen de overeenkomst hebben ondertekend. Door ondertekening van de overeenkomst verplicht de Provincie Zuid-Holland zich te houden aan het gestelde in de bestuursovereenkomst, waarin afspraken tussen partijen zijn vastgelegd.

De Commissaris van de Koning is bevoegd om, nadat GS rechtsgeldig hebben besloten, op grond van artikel 176 Provinciewet de juridische binding tot stand te brengen. Op grond van de door de CdK afgegeven machtiging wordt gedeputeerde Janssen, gemachtigd om de bestuursovereenkomst getij Grevelingen met

- De Minister van Infrastructuur en Waterstaat;
- De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV);
- De Minister van Economische Zaken en Klimaat (EZK);
- De Gedeputeerde Staten van Zeeland;
- De Burgemeester en wethouders van de gemeente Goeree-Overflakkee;
- De Burgemeester en wethouders van de gemeente Schouwen-Duiveland;
- Staatsbosbeheer;

namens de Provincie Zuid-Holland te ondertekenen.

Geheimhouding wordt opgelegd op grond van artikel 55 van de Provinciewet, juncto artikel 11 lid 1 en artikel 10 lid 2 onder g van de Wet openbaarheid van bestuur op de bijlage "Achtergrondinformatie over de voortgang van het programma getij Grevelingen" behorende bij dit besluit onder 1. Doel van de geheimhouding is het intern af kunnen wegen van beleidskeuzes en ter bepaling van de te volgen strategie enerzijds, en ter voorkoming van verstoring van de voorbereiding van het proces van democratische besluitvorming voor het in te nemen standpunt in dit proces anderzijds. De geheimhouding wordt opgeheven op het moment dat de doorlaat in de Brouwersdam is gerealiseerd.

2 Proces

Na dit besluit tot het aangaan van de overeenkomst zal de Bestuursovereenkomst formeel worden ondertekend op 21 februari 2019. Daarna zal de verkenningsfase worden afgerond zodat in het najaar van 2019 een voorkeursbeslissing kan worden genomen (MIRT II besluit). Voor het afronden van de verkenningsfase worden verschillende onderzoeken nader uitgewerkt tot een zeker niveau om de opdrachtgevende ministers van IenW en LNV een voorkeursbesluit te laten nemen.

Na het voorkeursbesluit worden deze onderzoeken verder geconcretiseerd in de planuitwerkingsfase (MIRT III). Parallel aan deze onderzoeken gaat het projectteam verder met no-regret werkzaamheden met betrekking tot het verder in detail uitwerken van een doorlaatmiddel in de Brouwersdam. Daarnaast wordt een stap gezet in het uitwerken van de inkoopstrategie en wordt de marktbenadering voorbereid.

3 Communicatiestrategie

Actieve communicatie over het voornemen van GS tot ondertekening van de overeenkomst vindt nu niet plaats. Nadat de bestuursovereenkomst door alle partijen getekend is, wordt in overleg met de betrokken partijen een persbericht verzonden aan de regionale en vakmedia.

Woordvoering wordt afgestemd met de betrokken partijen. Het bericht wordt dan ook op de website van de provincie geplaatst en via de eigen provinciale middelen verspreid.